

הפיקוח על הבנקים
אגף בנק-לקוח

הפיקוח על הבנקים
אגף בנק-לקוח

מידע בנושא חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981

מהו חוק שיקים ללא כיסוי? כיצד משפיע החוק עליך?
מחן הסנקציות שמטיל החוק על מושכי שיקים ללא כיסוי?
כיצד ניתן לבדוק אם שיק שקבלת משוך על חשבון מוגבל או
אם בעליו מוגבל בנסיבות מחמירות?

לקבלת מידע נוסף ולהבהרות ניתן לעיין במדריך
השיקים ללא כיסוי באתר בנק ישראל בכתובת:
www.bankisrael.org.il/public.htm
וכן לפנות למדור שיקים ללא כיסוי בבנק ישראל בטלפון:
02 - 6552427

כיצד ניתן לבדוק אם שיק שקיבלת משוך על חשבון מוגבל?

קבלת מידע באינטרנט

איתור חשבונות מוגבלים

- 1 נכנסים לאתר האינטרנט של בנק ישראל בכתובת:
www.bankisrael.org.il, ובאתר- למערכת מושכי
שיקים ללא כיסוי.
- 2 מקישים את מספר הבנק, הסניף והחשבון שאותו מעוניינים
לבדוק (מידע המצוי על גבי השיק).
- 3 מקבלים מידע אם החשבון הנדון מוגבל.

איתור לקוחות המוגבלים בנסיבות מחמירות

- 1 נכנסים לאתר האינטרנט של בנק ישראל, למערכת
הלקוחות המוגבלים בנסיבות מחמירות.
- 2 מקישים את מספר תעודת הזהות או מספר התאגיד
שאותו מעוניינים לבדוק.
- 3 מקבלים מידע אם בעל תעודת הזהות מופיע
ברשימת הלקוחות המוגבלים (לא כולל לקוחות מוגבלים
מיוחדים שהוגבלו על ידי בית משפט בהליך פשיטת רגל,
ההוצאה לפועל או בית דין רבני, וכן לקוחות שטרם חלפו
60 ימים ממועד הגבלתם ולקוחות שערערו לביהמ"ש על
הגבלתם).

קבלת מידע באמצעות משיבון בנק ישראל

- 1 מתקשרים למספר 121 - 233 - 2755
- 2 פועלים בהתאם להנחיות המענה הטלפוני.
- 3 מקבלים מידע על החשבונות המוגבלים ועל הלקוחות
המוגבלים בנסיבות מחמירות (לפי מספר הזהות).

חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 נועד להגביר את אמינות השימוש בשיקים, לשפר את מוסר התשלומים ולהרתיע בעלי חשבון ממשיכת שיקים ללא כיסוי; זאת על ידי הטלת סנקציות על בעלי חשבון המוציאים שיקים כאלה (הגבלות).

קיימים שלושה סוגים של הגבלות:

1. הגבלה רגילה (על לקוח מוגבל).
2. הגבלה בנסיבות מחמירות (על לקוח מוגבל חמור).
3. הגבלה מיוחדת - הגבלה המוטלת על ידי ההוצאה לפועל, בית משפט בהליך פשיטת רגל או בית דין רבני (אתר האינטרנט של בנק ישראל אינו כולל שם ופרטי זהות של לקוח מוגבל מיוחד, אולם כולל פרטי החשבונות שבבעלותו, שהוגבלו כתוצאה מהגבלתו המיוחדת).

מדור מושכי שיקים ללא כיסוי (מושל"ך) בבנק ישראל

מדור מושל"ך מקבל מהבנקים ומגופים נוספים (ההוצאה לפועל, בית דין רבני ובית משפט בהליך פשיטת רגל) את המידע על הגבלת חשבונות ו/או לקוחות, ומעביר מידע זה לכל הבנקים, לגופים הנוספים וכן לבעלי רישיונות על פי חוק שירות נתוני אשראי.

כאשר משמעות המידע המצטבר במדור על הגבלת החשבונות בבנקים השונים היא כי התמלאו התנאים להגבלת לקוח בנסיבות מחמירות, שולח בנק ישראל הודעה על כך ללקוח, לבנקים ולגופים הנוספים. המדור מטפל בבירורים הקשורים לחשבונות וללקוחות מוגבלים, אולם אין בסמכותו להתערב בהחלטה של בנק שהגביל חשבון או שסירב לכבד שיק. כך גם אין המדור מוסמך לבטל הגבלה שהוטלה מכוח החוק.

הגבלת לקוח והגבלת חשבון

אם הבנק החזיר 10 שיקים או יותר שנמשכו מחשבון מהסיבה "אין כיסוי מספיק" במשך שנים עשר חודשים, יוגבל החשבון, ובעליו יהיה ל"לקוח מוגבל" למשך שנה שלמה. החשבון לא יוגבל אם חלפו פחות מ- 15 ימים בין החזרת השיק הראשון לבין החזרת השיק העשירי.

מהן ההשלכות הישירות של הגבלת הלקוח?

- חל עליו איסור למשוך שיקים על החשבון המוגבל, והבנק לא יכבד שיקים בתקופת ההגבלה. לקוח מוגבל העובר על איסור זה צפוי למאסר או לקנס.
- לקוח מוגבל אינו רשאי לפתוח, בכל בנק שהוא, חשבון חדש שנמשכים עליו שיקים במטבע ישראלי. עם זאת יש באפשרותו לפתוח חשבון רגיל, שלא נמשכים עליו שיקים, וזאת בתנאי שאין מניעה אחרת לפתיחת החשבון.
- לקוח מוגבל אינו יכול להתמנות למיופה כוח או למורשה חתימה בחשבון חדש שנמשכים עליו שיקים במטבע ישראלי.
- לקוח מוגבל בהגבלה רגילה רשאי להמשיך לפעול בחשבונות שיקים אחרים שלו, שלא הוגבלו.

מהן ההשלכות העקיפות של הגבלת הלקוח?

במהלך תקופת ההגבלה אין מניעה חוקית לקבל הלוואות ואשראי מהבנקים. עם זאת יש לזכור כי מתן אשראי, לרבות הנפקת כרטיס אשראי, אינו נמנה עם השירותים שהבנק חייב לתת ללקוח - אלא הוא נתון לשיקול דעתו של הבנק. העובדה שהלקוח הוגבל עלולה להשפיע על החלטת הבנק בעניינים אלה.

הגבלה בנסיבות מחמירות

לקוח מוגבל בנסיבות מחמירות הוא לקוח מוגבל שבמהלך תקופת ההגבלה הוגבל חשבון נוסף שלו, או מי שהיה לקוח מוגבל והוגבל שנית - בין באותו חשבון ובין בחשבון אחר שלו - בתוך שלוש שנים מיום שהסתיימה תקופת הגבלתו.

מהן ההשלכות של הגבלה בנסיבות מחמירות?

נוסף על ההשלכות הישירות של הגבלת הלקוח, הסנקציה המוטלת על לקוח שהוגבל בנסיבות מחמירות היא, שהוא וכל חשבונות השיקים המתנהלים על שמו יוגבלו למשך שנתיים. בכלל זה יוגבלו כל החשבונות המשותפים לו ולאחרים והחשבונות שבהם הוא מיופה כוח, למעט החשבונות שבהם הוא מורשה חתימה.

על לקוח מוגבל בנסיבות מחמירות חל איסור למשוך שיקים בכל חשבונותיו!

הליך הסרת הגבלה

הליך הסרת הגבלה נעשה אך ורק באמצעות ערעור לבית משפט שלום על פי העילות המנויות בסעיף 10 לחוק שיקים ללא כיסוי. פרטים על הליך זה ניתן למצוא במדריך השיקים ללא כיסוי באתר בנק ישראל.